

Visie informatiemanagement waterkeringen

Onderwerp	Visie op het informatiemanagement waterkeringen
Datum	23 januari 2014
Aan	Directeurenoverleg Kennis en Instrumentarium
Van	Informatiehuis Water namens deelnemers workshop

In het bestuursakkoord Water zijn Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven maatregelen overeengekomen voor een doelmatiger waterbeheer: het vergroten van de kwaliteit van het beheer tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. Een goed informatiemanagement is de basis voor zo'n doelmatiger beheer.

Het informatiemanagement voor de Nederlandse waterkeringen is niet doelmatig en voldoet niet aan de eisen die maatschappelijke, technische en beleidsontwikkelingen stellen. Een andere aanpak is nodig! Dat vergt medewerking van alle partners in de sector, en heeft voor al die partners voordelen. Om die voordelen te benutten, is een helder en breed gedragen toekomstperspectief nodig: een vooruitzicht waar de waterpartners gezamenlijk naar toe kunnen werken.

Deze visie is tot stand gekomen onder regie van het Informatiehuis Water, in opdracht van de stuurgroep HWBP. Dit document is opgesteld in nauwe samenwerking met specialisten uit de gehele sector: van waterkeringbeheerders en beleidsmakers, tot specialisten bij samenwerkingsverbanden en kennisinstellingen¹.

Missie en ontwikkelingen

Informatie over waterkeringen ligt aan de basis van de primaire processen die de waterveiligheid borgen. Alle medewerkers in de watersector die betrokken zijn bij het verzamelen, analyseren en interpreteren van informatie over de waterkeringen, doen dit in essentie vanuit dezelfde missie:

“Samen organiseren we de informatie over waterkeringen voor de waterveiligheid van Nederland.”

Bij deze missie horen kernwaarden die leidend zijn bij de invulling van ons werk: efficiënt, betrouwbaar, transparant, adaptief, kostenbewust en samenwerkend.

Er is een aantal ontwikkelingen gaande die andere eisen stellen aan het informatiemanagement én die nieuwe mogelijkheden bieden:

- Door continue toetsen hebben we vaker en sneller actuele informatie nodig;
- De actieve zorgplicht vereist dat beheerders voortdurend, aantoonbaar *in control* zijn;

¹ Deze visie is opgesteld door medewerkers van: Programmadirectie Hoogwaterbescherming, Rijkswaterstaat, Directoraat Generaal Ruimte en Water, de waterschappen Scheldestromen, Hollands Noorderkwartier, Rivierenland en Waternet, Deltares, Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer, Inspectie Leefomgeving en Transport, Informatiehuis Water.

- Ook risico-gestuurd werken, life cycle management en de overstromingskansbenadering stellen andere (zwaardere) eisen aan het informatiemanagement;
- Daarnaast stelt de maatschappij steeds hogere eisen aan publieke informatievoorziening, vooral als het gaat om snelheid, beschikbaarheid en transparantie;
- De techniek biedt steeds meer mogelijkheden: papieren informatie verdwijnt, data worden digitaal opgeslagen en we kunnen steeds sneller en gemakkelijker steeds grotere hoeveelheden van die digitale data verwerken en koppelen.

Visie

Slim inspelen op deze ontwikkelingen is een uitdaging; niet zozeer vanwege de techniek, maar vooral door het grote aantal betrokken organisaties. Inspelen op ontwikkelingen wordt aanzienlijk eenvoudiger wanneer de partners in de watersector dit doen op basis van een gedeelde visie:

Visie 2020

“In 2020 werken de waterpartners actief samen aan het informatiemanagement van de normering, toetsing & versterking en beheer & onderhoud van de waterkeringen. Hieraan ligt steeds dezelfde digitale basisinformatie ten grondslag die op consistente wijze voortdurend wordt verrijkt, uitgebreid en geactualiseerd.

Informatie over waterkeringen is voor iedereen beschikbaar. Professionals en bestuurders handelen anticiperend en kunnen op elk moment op basis van actuele en betrouwbare informatie keuzes maken.

Het Nederlandse informatiemanagement voor waterkeringen is toonaangevend in de wereld.”

Bij deze visie horen kernkwaliteiten waar de medewerkers in de sector over moeten beschikken: deskundig, professioneel, afspraak=afpraakmentaliteit en teamplay.

Trendbreuk

Momenteel wordt informatie te vaak ad hoc ingewonnen naar aanleiding van een concrete vraag. Elke waterbeheerder doet dit op zijn eigen wijze, data worden lang niet altijd digitaal opgeslagen en informatie van verschillende beheerders is dikwijls niet vergelijkbaar. Analyses vinden plaats nadat de brondata zijn bewerkt (vergelijkbaar gemaakt), waardoor de resultaten niet herleidbaar zijn. Informatie wordt slechts eenmaal gebruikt. Bij een nieuwe informatievraag herhalen de bovenstaande stappen zich.

In de toekomst wordt de informatiecycclus als basis gebruikt en alle ingewonnen informatie over de waterkeringen digitaal opgeslagen, bewaard en beheerd door de waterbeheerders, vanuit het principe: 'eenmalig inwinnen, meervoudig gebruik'. De data worden voortdurend uitgebreid, verrijkt en geactualiseerd. Informatie als gevolg van nieuwe metingen wordt toegevoegd aan de bestaande informatievoorziening. Waterbeheerders zijn en blijven verantwoordelijk voor de inwinning en het beheer van de data. Ze werken echter conform dezelfde datastandaard. Met uitwisselformaten wordt informatie uitwisselbaar en vergelijkbaar zonder dat handmatige bewerkingen hoeven plaats te vinden. Deze nieuwe werkwijze komt niet alleen de snelheid en de betrouwbaarheid van de informatie ten goede, het is ook aanzienlijk kostenefficiënter voor alle partners uit de watersector.

Doelstellingen 2017

Het implementeren van deze strategie is succesvol indien in 2017 de volgende mijlpalen zijn behaald:

- Een bewezen en werkende informatievoorziening waterkeringen;
- De informatiebehoefte van de gemeenschappelijke werkprocessen rondom primaire en regionale waterkeringen is bekend (gevoed vanuit de verscheidene lopende projecten);
- Elke keringbeheerder heeft de rol van bronhouder professioneel ingevuld (zorgdragen voor actuele en juiste digitale informatie);
- De governance is ingeregeld om samen te werken op alle niveaus (rollen, verantwoordelijkheden etc.).

Daarmee staat de nieuwe informatievoorziening in 2017 in de steigers. In de periode van 2017 tot 2020 wordt de informatie verder uitgebreid, verrijkt en voortdurend geactualiseerd.

Strategie

De strategie om deze visie te realiseren, is gefundeerd op de volgende uitgangspunten:

- Draagvlak en commitment bij alle partners in de watersector;
- Meteen van start gaan;
- De informatievoorziening opbouwen door aan te haken bij bestaande projecten.

Inhoudelijk werken we langs twee parallelle sporen. Enerzijds brengen we de informatiebehoefte in kaart op basis van diverse lopende projecten als het Wettelijk Toetsingsinstrumentarium (WTI), de actieve zorgplicht, het Hoogwater Beschermingsprogramma (HWBP) etc. Anderzijds bouwen we geleidelijk de gedeelde informatievoorziening voor waterkeringen op. Voortaan worden de data voor deze projecten digitaal verzameld, opgeslagen en actueel gehouden, conform de genoemde visie.

Deze aanpak zorgt ervoor dat we meteen kunnen beginnen. Tijdens de opbouw van de nieuwe informatievoorziening is ruimte om gewend te raken aan de nieuwe werkwijze, voortdurend te leren en te verbeteren. Door snel successen te boeken bevorderen we het commitment van de partners, maar er is geen sprake van vrijblijvendheid.

Er dient een 'trekker' te worden aangewezen om de implementatie te begeleiden. Alle partners in de sector worden benaderd om expliciet hun commitment uit te spreken en actief medewerking te verlenen, op alle lagen binnen hun organisatie. De voortgang bij alle partners wordt regelmatig gemeten, vergeleken en gecommuniceerd. Partners kunnen een beroep doen op actieve ondersteuning door het Informatiehuis Water. Partners die desondanks hun verantwoordelijkheid niet nemen, zullen daarop worden aangesproken en kunnen daarvan consequenties ondervinden.